

IDŹ DO

PRZYKŁADOWY ROZDZIAŁ

SPIS TREŚCI

KATALOG KSIĄŻEK

KATALOG ONLINE

ZAMÓW DRUKOWANY KATALOG

TWÓJ KOSZYK

DODAJ DO KOSZYKA

CENNIK I INFORMACJE

ZAMÓW INFORMACJE
O NOWOŚCIACH

ZAMÓW CENNIK

CZYTELNIA

FRAGMENTY KSIĄŻEK ONLINE

Rozbudowa i naprawa sieci

Autor: Terry Ogletree

Tłumaczenie: Jacek Baszkiewicz, Adam Balcerzak,
Bartek Kruk

ISBN: 83-7197-266-0

Tytuł oryginału: [Upgrading and Repairing Networks](#)

Format: B5, stron: 472

Ta książka jest przede wszystkim przeznaczona dla doświadczonych techników i administratorów sieci. Wziąwszy pod uwagę tendencję do poszerzania sieci przy wykorzystaniu nowych technologii, protokołów i składników, książka ta okaże się nieocenioną pomocą podczas planowania i rozwiązywania problemów.

Nie znaczy to, że książki nie mogą przeczytać osoby zapoznające się dopiero z tematyką sieciową. W rzeczywistości książka stanowi wspaniałe narzędzie szkoleniowe zawierające rady dla tych, którzy zaznajamiają się z sieciami komputerowymi.

Do pracy nad książką zaproszono współautorów, z których każdy jest weteranem na polu publikacji komputerowych oraz ekspertem z dziedziny sieci komputerowych.

Spis treści

O Autorze	15
Podziękowania.....	17
Wprowadzenie	19
Rozdział 1. Narzędzia.....	21
Podstawy: testowanie kabli	21
Podręczne kontrolery kabli	22
Próbniki kablów	22
Mierniki bitowej stopy błędów (BERT)	23
Czasowe mierniki odbić	24
Sprawdzanie impedancji	24
Ustawianie szerokości impulsu	25
Porównywanie prędkości	25
Analizatory sieci i protokołów	26
Ustalenie danych odniesienia.....	27
Dane statystyczne.....	28
Dekodowanie protokołów	28
Filtrowanie	29
Analizatory programowe	29
Analizatory sprzętowe	33
Prosty protokół zarządzania siecią (SNMP).....	34
Operacje elementarne SNMP.....	35
Obiekty sieciowe: baza informacji zarządzania (MIB)	36
Agenty proxy	38
SNMPv2.....	38
RMON.....	38
Rozdział 2. Testowanie kabli.....	43
Zgodność ze standardami	43
Organizacje normalizacyjne.....	44
CSMA/CD kontra Token-Ring	48
Fizyczne rodzaje kabli	50
10Base-2 i 10Base-5.....	52
10Base-T	55
Złącza i kable	56
Kable skrośne.....	57
Wymagania techniczne 10Base-T.....	58
100Base-T	58
100Base-TX	58
100Base-T4	59
100Base-FX	59

100VG-AnyLAN.....	60
Okablowanie	60
Dostęp priorytetowy na żądanie.....	61
Sprawy bezpieczeństwa	62
Światłowody.....	62
Światłowody jedno- i wielomodowe	63
Zalety światłowodu	64
Gigabit Ethernet	64
Niewłaściwe okablowanie.....	65
Długości kabli	66
Sprawdzanie zakończeń.....	66
Skrzyżowane kable	66
Gięcie, przerywanie oraz rozciąganie kabli	67
Mieszanie kabli o różnych typach.....	67
Złącza	67
Problemy z wtyczkami.....	68
Zakłócenia elektromagnetyczne i radiowe.....	68
Przesłuch zbliżny (NEXT).....	68
Inne problemy	69
Rozdział 3. Karty sieciowe	71
Wybór rodzaju magistrali systemowej: PCI, ISA, CZY EISA?	71
Sterowniki programowe	72
Sterowniki pakietowe.....	72
ODI	72
NDIS	73
Systemy wieloportowe	74
Przerwania.....	74
Podstawowe porty wejścia-wyjścia.....	76
Rozwiązywanie problemów z kartami sieciowymi.....	77
Diody LED.....	77
Program diagnostyczny karty sieciowej	78
Konflikty konfiguracyjne.....	78
Kroki zapobiegawcze.....	78
Rozdział 4. Mosty, routery, przełączniki oraz wzmacniaki	81
Wzmacniaki.....	81
Mosty.....	83
Segmentacja sieci (dzielenie sieci na segmenty)	84
Algorytm rozpiętego drzewa.....	85
Kiedy stosować mosty	87
Przełączniki	88
Komunikacja dwustronna w sieci Ethernet.....	89
Rodzaje przełączników	90
Kiedy stosować przełączniki.....	91
Routery.....	93
Protokół RIP.....	93
OSPF	96
Kiedy stosować routery.....	96

Rozdział 5.	Jednostki dostępu do medium oraz wieloterminalowe jednostki dostępu	99
	MAUs, CAUs oraz LAMs.....	99
	PORTY Ring-In oraz Ring-Out	101
	Funkcje wstawiania i omijania	101
	Konfiguracja i rozwiązywanie problemów związanych z MAUs.....	102
Rozdział 6.	Koncentratory	103
	Wybieranie właściwego rodzaju koncentratora	103
	Zalety topologii gwiazdowej	104
	Jakiego koncentratora potrzebujesz?	105
	Klasyfikacja koncentratorów pod względem funkcjonalności	107
	Porty koncentratora	108
	Porty UTP, AUI oraz BNC	109
	Porty przejściowe tzw. krosowe	109
	Rozwiązywanie problemów z koncentratorem	110
	Sprawdzanie diod LED	110
	Sprawdzanie nowych połączeń	110
	Sprawdzanie konfiguracji portu lub koncentratora.....	111
	Używanie oprogramowania do zarządzania koncentratorem	111
	Generalna awaria koncentratora	111
Rozdział 7.	Ograniczenia topologii Ethernetu	113
	Czynniki ograniczające	113
	Urządzenia wzmacniające oraz długość kabla.....	114
	Reguła 5-4-3.....	114
	Topologia magistrali	115
	Korzystanie z topologii gwiazdy.....	116
	Topologie hybrydowe	117
	Drzewo	117
	Hierarchia gwiazdy	118
	Tworzenie sieci szkieletowej	118
	Użycie koncentratora przełączającego.....	119
	Użycie routerów do połączenia sieci	120
Rozdział 8.	FDDI	123
	Topologia FDDI Dual-Ring	124
	Porty i stacje.....	124
	Przerwy w pierścieniach	125
	Optyczne przełączniki pomijające	127
	Dodatkowe wyposażenie ważnych urządzeń.....	127
	Standardy protokołu FDDI.....	127
	Transmisja danych w pierścieniu FDDI.....	129
	Wykorzystanie światła do kodowania bitów	129
	Ramki FDDI.....	129
	TRT (Token Rotation Timer).....	130
	Beaconing	131
	Najczęstsze problemy z FDDI.....	131
	Przerwy w pierścieniu.....	132
	Błędy inicjalizacji pierścienia i sekwencji sprawdzania ramek	132
	Dokonywanie napraw	133

Rozdział 9.	Sieci bezprzewodowe	135
	Zastosowania bezprzewodowych sieci lokalnych	135
	Topologia bezprzewodowa	137
	Metody komunikacji	138
	Standardy bezprzewodowe	139
	Warstwa fizyczna	140
	Warstwa MAC	140
	Zabezpieczenia w sieciach bezprzewodowych	141
	Inne rozwiązania bezprzewodowe	141
	WAP (Wireless Application Protocol)	141
	Bluetooth	141
Rozdział 10.	Współczynniki kolizji	145
	Powody występowania kolizji — CSMA/CD	145
	Algorytm wycofywania	146
	Związek liczby kolizji z długością pakietów	147
	Kolizje i wykorzystanie sieci	147
	Wykrywanie kolizji	148
	Rodzaje kolizji	148
	Kolizje lokalne	148
	Kolizje opóźnione	149
	Okresy próbkowania	149
	Redukowanie ilości kolizji	150
	Niewłaściwa topologia sieci	150
	Uszkodzone karty sieciowe	150
	„Rozgadane” urządzenia	150
Rozdział 11.	Błędy Ethernetu	153
	Błędne FCS i niewyrównane ramki	154
	Krótkie (karłowate) ramki	155
	Zbyt duże ramki	155
	Wielokrotne błędy	156
	Burze rozgłaszania	156
	Monitorowanie błędów	157
Rozdział 12.	Ograniczenia topologii Token-Ring	159
	Topologia gwiazdy	159
	Jednostki dostępu do medium (MAU)	160
	Łączenie kilku MAU w celu utworzenia większej sieci lokalnej	161
	Topologie hierarchiczne	161
	Wykorzystanie mostów	162
	Bramy	164
	Przełączniki Token-Ring	165
	Rozwiązywanie problemów z mostami	166
	Odmiany pierścienia: sieci Token-Bus	167
Rozdział 13.	Monitorowanie wykorzystania sieci Token-Ring	169
	Statystyki sieci Token-Ring	169
	Wykrywanie błędów i ich źródeł	171
	Monitor błędów pierścienia	171
	Błędy sieci Token-Ring	172
	Użycie analizatorów sieci i protokołu	174
	Rozszerzenia Token-Ring dla zdalnego monitorowania sieci	174
	Rady dotyczące rozwiązywania problemów	175

Rozdział 14. Połączenia dedykowane	177
Łącza dzierżawione	177
System T-Carrier.....	179
Fractional T1	180
Diagnozowanie problemów związanych z usługami T-Carrier.....	180
ATM	181
Połączenia ATM	181
Kategorie usług ATM	182
Emulacja sieci lokalnej (LANE).....	183
Połączenia	183
X.25 i Frame Relay	183
Rozdział 15. Podstawowe zagadnienia bezpieczeństwa	187
Zasady i procedury	187
Zasady łączenia z siecią.....	188
Zasady korzystania z oprogramowania.....	188
Procedury reagowania.....	190
Tworzenie własnych zasad zabezpieczeń	191
Zabezpieczenia fizyczne	193
Zamknij drzwi	193
Utrzymanie zasilania.....	193
Pozbywanie się sprzętu i nośników	194
Dwie strony zabezpieczeń.....	194
Przed faktem: kontrola dostępu	194
Po fakcie: inspekcja	196
Hasła	197
Usługi i demony systemowe	199
Przeglądanie domyślnych ustawień	201
Delegowanie uprawnień.....	201
Konta użytkowników	202
Serwery aplikacji, serwery wydruku i serwery WWW	202
Wirusy komputerowe	203
Inne destrukcyjne programy	204
Jak dochodzi do infekcji	204
Kroki prewencyjne.....	205
Źródła informacji o wirusach.....	205
Rozdział 16. Firewall.....	207
Co to jest firewall?	207
Czego można oczekiwać od firewalla?	209
Filtry pakietów	211
Udawanie adresów IP	212
Wykrywanie ataku	212
Serwery proxy	213
Translacja adresów sieciowych (NAT).....	213
Zwiększanie przestrzeni adresowej.....	214
Bramy dla aplikacji	214
Wady i zalety serwerów proxy	216
Hybrydy.....	216
Skąd wiadomo, że firewall jest bezpieczny?.....	217

Rozdział 17. Inspekcja i inne zagadnienia monitorowania	219
Systemy Unix i Linux	220
Korzystanie z syslog	220
Plik dzienników systemowych.....	223
Systemy Windows NT	223
Ustawianie zdarzeń do inspekcji.....	224
Korzystanie z podglądu zdarzeń	227
Zabezpieczenia Novella	228
SYSCON i AUDITCON.....	228
Programy typu SATAN.....	231
Rozdział 18. Szyfrowanie	233
Komputery i prywatność	233
Szyfrowanie symetryczne	234
Szyfrowanie asymetryczne.....	235
PGP (Pretty Good Privacy)	236
Instalowanie PGP w systemach uniksowych.....	236
Instalowanie PGP w Windows NT	240
Rozdział 19. Przejście z Ethernetu 10 Mb/s do 1000 Mb/s.....	245
Istniejąca struktura okablowania.....	245
Sprawdzanie, czy istniejące kable wystarczą dla szybkości 100 Mb/s i większych.....	246
Gigabit Ethernet kable UTP	247
Najczęstsze przyczyny fizycznych problemów z Gigabit Ethernetem	248
Standardy dla Gigabit Ethernetu z użyciem przewodów i światłowodów	250
Przejście do Gigabit Ethernetu.....	251
Przyspieszanie Fast Ethernetu jako alternatywa dla Gigabit Ethernetu.....	252
Rozdział 20. Przejście z 10Base-2 do 10Base-T	253
Czynniki sprzętowe	253
Kable sieciowe	254
Karty sieciowe	255
Konektory	256
Mosty, koncentratory i routery	256
Inne możliwości	257
Rozdział 21. Przejście z Token-Ring do Ethernetu	259
Dlaczego Ethernet?	259
Dopasowanie Ethernetu do sieci Token-Ring.....	260
Różnice utrudniające przejście	261
Bity i ramki	261
Powiadamianie o dostarczeniu.....	262
Informacje o trasach.....	262
Wymiana całego sprzętu Token-Ring	263
Koncentratory, przełączniki i routery	263
Okablowanie i konektory sieciowe.....	263
Karty sieciowe	264
Scenariusz konwersji sieci	264
Rozdział 22. Przejście od mostów do routerów i przełączników	267
Rozbudowa poza małą sieć lokalną	267
Podział sieci na segmenty	268
Łączenie odległych miejsc	269

Kiedy należy użyć routera	269
Kiedy należy użyć przełącznika?	269
Przejście od mostów do routerów	269
Zagadnienia protokołów sieciowych	270
Zagadnienia adresów sieciowych	270
Inne zagadnienia zarządzania routerem	271
Użycie routera do podziału sieci na segmenty	271
Łączenie z większą siecią WAN	272
Przejście od mostów do przełączników	272
Rozdział 23. Przejście z sieci ARCnet do Ethernetu	275
Omówienie sieci ARCnet	275
Koncentratory i okablowanie	276
Karty sieciowe	278
Współpraca nowego i starego sprzętu	278
Aktualizacja do Ethernetu	278
Kable sieciowe	279
Wybór rozwiązania ethernetowego	279
Układ nowej sieci	280
Rozwiązywanie problemów z wydajnością	282
Rozdział 24. Przejście z Novell NetWare do Windows NT 4.0	283
Protokoły	284
Usługi dla NetWare	284
CSNW (Client Services for NetWare)	284
GSNW (Gateway Services for NetWare)	285
Usługi plików i drukarek dla NetWare (FPNW)	286
Narzędzie migracji do Windows NT	286
Opis szczegółowy	287
Opcje użytkownika	288
Opcje haseł	289
Konflikty nazw użytkowników	289
Konflikty nazw grup	290
Ograniczenia konta	290
Uprawnienia administratora	290
Odwzorowywanie kont	290
Opcje plików	291
Wybór woluminów do przeniesienia	291
Określanie docelowych udziałów	292
Wybór folderów i plików do przeniesienia	292
Przenoszenie plików ukrytych i systemowych	292
Skrypty logowania	292
Próbne przejście	292
Przeglądanie plików dzienników	292
Rozpoczęcie przejścia	293
Ograniczenia folderów i plików	295
Udostępniane pliki	296
Kolejność uprawnień	297
Konflikty uprawnień plików i kartotek	298
Uprawnienia przejmowania na własność	298
Udostępnianie drukarki	298
Aplikacje	299
Aplikacje administracyjne	299
Aplikacje użytkowników	303

Narzędzia konwersji	303
Szkolenie	303
Rozdział 25. Przejście z Uniksa do Windows NT 4.0.....	305
Przeniesienie kont użytkowników	306
Logowanie do systemu	306
Konta użytkowników	308
Skrypty logowania.....	315
Tworzenie skryptów logowania	316
Tworzenie udostępnianych plików i drukarek w serwerze Windows NT 4.0	317
Udostępniane pliki	317
Uprawnienia dostępu do plików	318
Udostępnianie plików	318
Tworzenie udostępnionych drukarek	320
Inspekcja użytkowników drukarek	322
Aplikacje	322
Narzędzia	323
Procesory tekstu	324
Aplikacje baz danych	325
Arkusze kalkulacyjne	325
Programy graficzne	325
Aplikacje poczty elektronicznej	326
Wiadomości i grupy dyskusyjne	327
Aplikacje sieciowe	328
Narzędzia konwersji Microsoftu	332
Usługi plików	332
Usługi połączeń	332
Usługi użytkowe	332
Inne narzędzia konwersji	333
Rozdział 26. Migracja z Windows NT 4.0 do NetWare	335
Dodawanie użytkowników w NetWare	338
Używanie grup	338
Tworzenie obiektu typu liść	339
Skrypty logowania.....	340
Tworzenie skryptów logowania	342
Stosowanie NetWare Administratora do tworzenia skryptów logowania	342
Tworzenie zasobów plikowych i drukowania w NetWare	344
Udostępnianie drukarek	344
Tworzenie zasobów plikowych	346
Aplikacje	347
Corel WordPerfect Suite	348
Oprogramowanie do przetwarzania tekstu	348
Oprogramowanie do archiwizacji	348
Rozdział 27. Przejście z Windows NT 4.0 do Windows 2000	349
Active Directory	349
Kartoteka i usługi katalogowe	350
Interesujące obiekty	350
Czego dostarcza Active Directory?	351
Od X.500 i DAP do LDAP	352
Czym jest schemat?	354
Obiekty i atrybuty	355
Standardowe obiekty kartoteki	357

Nazywanie obiektów kartoteki	358
Modyfikowanie schematu	359
Co to jest drzewo domeny? Co to jest las?	361
Modele domen — niech spoczywają w spokoju!	361
Kartoteka jest podzielona na domeny	362
Domena pozostaje domeną	363
Drzewa i lasy	363
Active Directory i Dynamiczny DNS	364
Szkielet Internetu a Active Directory	365
Dynamiczny DNS	365
Jak Active Directory korzysta z DNS	365
Używanie witryn do zarządzania dużymi przedsiębiorstwami	366
Replikacja kartoteki	367
Podsumowanie danych kartoteki z użyciem katalogu globalnego	369
Interfejsy usług Active Directory (ADSI)	369
Programowanie aplikacji zgodnych z Active Directory	370
Przygotowanie do przejścia do Windows 2000	371
Kontrolery domen i serwery składowe	372
Odtworzenie struktury kartoteki dla firmy lub organizacji	373
Domeny — część przestrzeni nazw	374
Zagadnienia związane z przejściem:	
zarządzanie scentralizowane i zdecentralizowane	375
Implementowanie przejścia do Active Directory	376
Najpierw zaktualizuj podstawowy kontroler domeny	377
Inne domeny mogą dołączyć do istniejącego drzewa	379
Domena główna jako pierwsza	379
Rozdział 28. Integrowanie Windows NT 4.0 z Linuksem	383
Konwertowanie kont użytkowników	383
Prawa do plików	384
Grupy	384
Praca z użytkownikami w Linuksie	384
Format i położenie kont użytkowników	385
Informacje o użytkowniku	386
Dodawanie użytkownika ręcznie	386
Przypisywanie użytkownika do grupy	388
Kopiowanie profili	389
Usuwanie użytkowników	389
Zasoby plików i drukarek	389
Rodzaje plików w Linuksie	390
I-węzły	391
Prawa dostępu do plików	391
Drukarki	394
Aplikacje	396
Przetwarzanie tekstu	397
Arkusze kalkulacyjne	398
Bazy danych	399
Transfer plików	399
DNS	401
Konfigurowanie resolvera	401
Demon named	402
Sprawy sprzętowe	405
Płyty główne	405
Procesory	405
Pamięć	406

Karty graficzne.....	406
Kontrolery dysku twardego.....	406
Kontrolery SCSI.....	406
Kontrolery wejścia-wyjścia	407
Karty sieciowe	407
Karty dźwiękowe	407
Napędy taśmowe.....	408
Napędy CD-ROM oraz nagrywarki	408
Myszy.....	408
Modemy	408
Drukarki	409
Skanery	409
Inne urządzenia	409
Pozostałe narzędzia konwersji	409
Rozdział 29. Integracja Novell NetWare i Linuksa	411
Po co migrować do Linuksa?	411
Najważniejsze różnice między Linuksem i NetWare	412
Dzielenie plików	412
Dzielenie drukarek	413
Uwierzytelnianie użytkownika	413
Przenoszenie kont użytkowników	413
Sieć	413
Aplikacje	414
Pozostałe narzędzia	414
Rozdział 30. Integracja NetWare z Windows NT	417
Narzędzia klientów Microsoft	417
Usługi plikowe i drukowania dla NetWare (FPNW)	418
Usługi bram dla NetWare (GSNW)	422
Menedżer usług katalogowych dla NetWare (DSMN)	425
Usługi klientów dla NetWare (CSNW)	427
Narzędzia NetWare	428
Klient Novell dla Windows NT	428
NDS dla NT	432
Rozdział 31. Integracja Uniksa, Linuksa i Windows NT	435
Obsługa protokołów oraz narzędzi Uniksa przez Windows NT	436
TCP/IP.....	436
Protokół dynamicznego konfigurowania hostów (DHCP) oraz BOOTP	437
DNS.....	438
Pakiet Microsoft Windows NT usług dodatkowych dla Uniksa	439
SAMBA.....	441
Edycja serwera terminalowego Windows NT	441
Rozdział 32. Integracja Uniksa, Linuksa, NetWare oraz Windows NT	443
Konta użytkowników	443
NetWare i Windows NT	444
Dostęp do Windows NT z systemu NetWare	444
Unix i konta użytkowników systemu Windows NT	445
Zrozumienie praw dostępu i uprawnień systemowych	445
Pełna kontrola (Full Control)	445
Odczyt.....	447
Uprawnienie do zmiany	448

Dodawanie	448
Przejęcie posiadania	449
Inne prawa	450
Protokoły sieciowe	451
Instalacja TCP/IP w Windows NT	452
NetWare TCP/IP	452
Udostępnianie plików oraz drukarek wszystkim użytkownikom	452
Protokół SMB	453
Intranet	454
Dodatek A Siedmiowarstwowy model sieciowy OSI	455
Przegląd modelu OSI	455
Warstwa fizyczna	456
Warstwa łącza danych	456
Warstwa sieci	457
Warstwa transportu	457
Warstwa sesji	458
Warstwa prezentacji	458
Warstwa aplikacji	458
Jak podstawowe protokoły sieciowe odnoszą się do modelu OSI?	458
Skorowidz	461

Rozdział 3.

Karty sieciowe

Główne tematy omawiane w tym rozdziale:

- Wybór rodzaju magistrali sprzętowej: PCI, ISA czy EISA?
- Sterowniki programowe
- Stosowanie kilku kart sieciowych w jednym komputerze
- Przerwania IRQ
- Podstawowe porty wejścia-wyjścia
- Rozwiązywanie problemów związanych z kartami sieciowymi

NIC, czyli interfejs sieciowy (*Network Interface Card*) jest to urządzenie łączące komputer z medium transmisyjnym. Karta sieciowa działa wykorzystując warstwę fizyczną siedmiowarstwowego modelu referencyjnego OSI i jest odpowiedzialna za dostosowanie danych do transmisji w sieci poprzez medium transmisyjne. Mimo że w wielu produkowanych kartach stosowana jest technologia Plug and Play, to niestety, nie we wszystkich. Chociaż instalowanie nowej karty w komputerze lub wymiana starej na nową nie wydają się skomplikowanym zadaniem, to jednak czasami sprawiają trudność. W tym rozdziale zajmiemy się zagadnieniami konfiguracyjnymi kart sieciowych oraz wymienimy sposoby rozwiązywania problemów z kartami, które nie działają tak, jak powinny.

Wybór rodzaju magistrali systemowej: PCI, ISA, CZY EISA?

Magistrala *ISA* reprezentuje starszy typ architektury, który powoli wychodzi z użycia, jako że producenci proponują obecnie komputery z magistralą typu *EISA*. Najnowszą magistralą jest *PCI* (Peripheral Component Interconnect). Ma ona więcej zalet niż poprzednie (*ISA*, *EISA*) modele (włącznie z szybszym transferem informacji oraz 32- lub 64-bitowym kanałem danych). Urządzenia wykorzystujące *PCI* mogą także użyć funkcji zwanej „przejęciem szyny” (Bus Mastering), co pozwala im przechwytywać kontrolę nad magistralą i bezpośrednio, bez ingerencji procesora, przetransferować duże ilości danych do pamięci systemu. Microsoft i inni wiodący dostawcy oprogramowania są skłonni w ciągu 2 lat zaprzestać obsługi sprzętu wykorzystującego *ISA* i *EISA*. Z tego względu warto raczej rozważyć zakup karty sieciowej o standardzie *PCI* niż starszych, „przeteterminowanych”, jak niedługo będą nazywane karty *ISA* i *EISA*.

Sterowniki programowe

W czasach kiedy sieci tworzone były na zamówienia indywidualnych klientów i składały się z rozwiązań opracowanych dla ich specyficznych systemów, sprzedawca tworzył prosty sterownik, który obsługiwał wszystkie funkcje tych protokołów, które zaimplementował na karcie. Obecnie zazwyczaj zachodzi konieczność korzystania z kilku różnych protokołów w sieci, tak więc współczesne sterowniki muszą obsługiwać kilka lub większość protokołów powszechnie stosowanych.

Czynnikiem, który należy rozważyć, biorąc pod uwagę serwery lub routery, jest system posiadający więcej niż jeden typ zainstalowanych kart sieciowych. W tym wypadku sterownik musi być zdolny do rozróżnienia zarówno odmiennych interfejsów sieciowych, jak i wykorzystywanych na nich protokołów.

Dwa główne rodzaje programowych sterowników interfejsów sieciowych, które można obecnie spotkać, to ODI oraz NDIS. Wcześniej pojawił się inny rodzaj sterownika, zwany Packet Driver (sterownik pakietowy), który został wynaleziony przez FTP Software w 1986 roku. Ponieważ różne systemy operacyjne, lub oprogramowanie sieciowe, mogą pracować tylko z określonym sterownikiem, należy zwracać uwagę na jego rodzaj w kontekście współpracy z kartą sieciową; zwłaszcza jeśli planuje się wymianę karty na nowszą lub zmianę systemu operacyjnego. Na przykład w sieci Novella potrzebne są karty wykorzystujące sterowniki ODI. Natomiast w środowisku sieciowym Microsoftu wymagane są karty obsługujące NDIS.

Sterowniki pakietowe

We wczesnych stadiach rozwoju sieci komputerowych główny problem z kartami sieciowymi i stosami protokołu polegał na tym, że były one zbyt ściśle powiązane ze sobą; kupno właściwego oprogramowania gwarantowało obsługę posiadanej karty. Kod programu, który współpracował z daną kartą, był dostarczany przez odpowiedni pakiet protokołu zamiast przez system operacyjny. To oczywiście oznacza, że projektanci stosów protokołu musieli spędzać dużo czasu nad stworzeniem kodu, który zapewniałby obsługę wszystkich rodzajów kart sieciowych znajdujących się aktualnie w sprzedaży.

Sterownik pakietowy został wynaleziony przez FTP Software po to, by stworzyć taki interfejs, który mógłby być wykorzystywany przez protokoły w celu uzyskania dostępu do funkcji dostarczanych przez kartę sieciową. Stosy protokołu, które używały tego sterownika, mogły istnieć w komputerze oraz jednocześnie używać karty sieciowej. Wcześniej sterowniki były mocno związane z kartą sieciową już od samego startu systemu i trzeba było restartować komputer za każdym razem, kiedy zaistniała potrzeba użycia innego protokołu sieciowego.

ODI

Otwarty interfejs łącza danych (Open Data-Link Interface, ODI) został zaprojektowany przez firmę Novell i Apple Computers w 1989 roku w celu zapewnienia połączenia z warstwą sieciową, transportową i łącza danych, jak pokazuje model referencyjny OSI. Specyfikacja ODI może być podzielona na trzy główne komponenty:

- *Sterownik interfejsu wielopołączeniowego (Multi-Link Interface Driver MLID)* — ten składnik kontroluje komunikację pomiędzy kartą sieciową a warstwą obsługi połączenia (link support layer, LSL). Zawiera on części z kodem napisanym przez firmę Novell, zwanym *modułem wspomagania medium* (Media Support Module, MSM) oraz *modułem specyfikacji sprzętowej* (Hardware-Specific Module, HSM), stworzonym przez producenta karty sieciowej. Moduł MSM umożliwia uruchamianie standardowych funkcji sieciowych dla medium sieciowego obsługiwanego przez ODI.
- *Warstwa wspomagania połączenia (LSL)* — ta warstwa pozwala na przypisanie wielu protokołów do jednej karty sieciowej. LSL jest bramką, która określa, do kogo należy dany pakiet stosu protokołu, i tam go wysyła.
- *Stos protokołu (Protocol Stack)* — ten komponent otrzymuje pakiety od LSL i wysyła je do protokołu wyższego poziomu lub aplikacji.

Ze względu na swą modułarną budowę ODI sprawia, że pisanie stosów protokołu lub sterowników jest dużo łatwiejsze dla sprzedających podzespoły komputerowe. Programista, który pracuje nad oprogramowaniem, aby zaimplementować protokół, musi jedynie stosować się do specyfikacji interfejsu ODI, bez przyglądania się konkretnej karcie lub medium sieciowemu. Producent karty musi po prostu dbać o to, aby program, który komunikuje się z MSM, umożliwiał korzystanie z funkcji dostępnych na karcie sieciowej.

NDIS

Specyfikacja interfejsu sterownika sieciowego (Network Driver Interface Specification, NDIS) została początkowo zaprojektowana przez firmy Microsoft i 3Com (nowsze wersje zostały rozwinięte przez Microsoft). NDIS służy mniej więcej do tych samych celów co ODI, z tym że umożliwia istnienie wielu stosów protokołu na wielu kartach sieciowych w jednym komputerze. Jednakże szczegóły aktualnej implementacji są trochę inne.

W Windows NT protokoły transportowe łączą część warstwy transportu, warstwy sieci oraz część warstwy łącza danych. Protokoły transportowe takie jak Ramka NetBEUI (NBF) czy TCP są wprowadzane przez wywołanie odpowiednich serwisów w interfejsie NDIS. Sterownik ten nie ukrywa do końca medium sieciowego przed stosem protokołu, tak jak to robi ODI. Sytuacja ta ogranicza sterowniki do korzystania ze specyfikacji Ethernet 802.3 lub Token Ring 802.5. Dla przykładu, sterowniki dla sieci ARCnet są tak napisane, że uwzględniają powyższe ograniczenie i powodują, że dla warstwy oprogramowania sieć wygląda jak Ethernet lub Token Ring.

Obydwa sterowniki (ODI i NDIS) wzajemnie ze sobą współpracują. ODI dostarcza program zwany ODINSUP przeznaczony do współpracy ze sterownikiem NDIS. Windows NT oferuje program NWLink, który jest Microsoftową implementacją protokołów IPX/SPX. System ten zawiera też usługę klienta dla NetWare, która pozwala stacjom roboczym Windows NT na dostęp do danych umieszczonych na serwerach NetWare. Usługi Bramy (Gateway Services) dla NetWare spełniają podobne funkcje, używając pojedynczego komputera Windows NT jako bramy dla usług Novell NetWare. Osobnym pakietem firmy Microsoft są Usługi plikowe i drukowania (FILE and Print Services) dla Netware, który umożliwia klientowi Netware dostęp do zasobów sieci Windows NT.

Systemy wieloportowe

Niektóre komputery wymagają więcej niż jednej karty sieciowej. Na przykład, jeśli w danej sieci LAN istnieją dwie podsieci, które muszą łączyć się z tym samym serwerem, to serwer ten będzie musiał używać więcej niż jednej karty sieciowej. Niektóre systemy operacyjne pozwalają serwerowi na przekazywanie pakietów pomiędzy podsieciami, jeśli komputer taki ma zainstalowaną więcej niż jedną kartę. Zależnie od rodzaju komputera, możliwe jest również przyłączenie więcej niż jednej karty obsługującej jedną podsieć. Zawsze jednak do każdej karty należy przypisać właściwy adres sieciowy i nazwę serwera.

Na przykład wysoko wydajny serwer może zostać wykorzystany w intranecie do udostępniania usług WWW oraz FTP. Jeśli serwer jest w stanie obsłużyć wszystkie żądania użytkowników z wymaganą szybkością, ale karta sieciowa jest czynnikiem ograniczającym wykonywanie tych zadań, można zainstalować kilka kart i nadać każdemu serwisowi (WWW, ftp) odrębną nazwę serwera i unikalny adres sieciowy.

Przerwania

Pomimo że w wielu nowych kartach zastosowano technologię Plug and Play, to jednak ta właściwość nie jest obsługiwana przez wszystkie systemy (np. liczne odmiany Uniksa). Z tego powodu może się zdarzyć, że trzeba będzie samodzielnie skonfigurować kartę, w przypadku jej wymiany na nowszą lub w sytuacji, kiedy dodając nową, spowoduje się konflikt z kartą już zainstalowaną. Dwa główne parametry, które zazwyczaj są modyfikowane, to wartości *Obsługi żądania przerwania* (Interrupt ReQuest Line) oraz *podstawowego portu wejścia-wyjścia* (base I/O port).

Kiedy urządzenie podłączone do magistrali komputera stara się „zwrócić na siebie uwagę” procesora, używa mechanizmu zwanego IRQ. Przerwania te są realizowane przez sygnały wysyłane do procesora poprzez warstwę sprzętu. Jest to połączenie bezpośrednie. Ze względu na fakt, że istnieje wiele urządzeń żądających obsługi w tym samym czasie, jedno IRQ (żądanie przerwania) nie wystarczy. Zamiast tego w większości przypadków każde urządzenie ma własny zakres przerwań. Kiedy urządzenie zgłasza procesorowi potrzebę obsługi, to sygnalizuje mu, że ma on do rozpatrzenia żądanie obsługi przerwania i że musi ono zostać spełnione najszybciej, jak to tylko jest możliwe.

Gdy tylko CPU otrzyma żądanie przerwania, to oddaje swoje zasoby właściwemu urządzeniu na taki czas, przez jaki nie będzie musiał obsługiwać przerwania o wyższym priorytecie. Jest również możliwa taka sytuacja, że procesor wykonuje aktualnie jakieś krytyczne zadanie i nie odpowiada na przerwanie. W tym wypadku CPU nie przerywa wykonywanego zadania. Takie przerwanie jest nazywane przerwaniem maskowalnym. Oznacza to, że procesor może wejść w stan, w którym maskuje wszystkie przerwania, podczas gdy jest zajęty wykonywaniem bardzo ważnego zadania, a później, kiedy jest w stanie wykonywać inne funkcje, przywraca obsługę przerwań.

Ilość IRQ, które są dostępne w systemie, zależy od rodzaju magistrali systemowej. Wczesne pecety, które bazowały na magistrali ISA, miały tylko osiem sprzętowych przerwań, ponumerowanych od 0 do 7, pokazanych w tabeli 3.1.

Tabela 3.1. *Przerwania magistrali ISA*

IRQ	Funkcje
0	System Timer — zegar systemowy
1	Keyboard Controller — kontroler klawiatury
2	Available — dostępne
3	Serial Port 2 and 4 — port szeregowy 2 i 4
4	Serial Port 1 and 3 — port szeregowy 1 i 3
5	Hard Disk Drive Controller — kontroler dysku twardego
6	Floppy Diskette Drive Controller — kontroler stacji dyskietek
7	Parallel Port — port równoległy

Ten mały zestaw przerw wystarczał dla niewielkiego systemu zawierającego jedynie kilka urządzeń. Jak można zauważyć, tylko jedno przerwanie — 2 — jest dostępne dla dodatkowego urządzenia. Kiedy została wprowadzona magistrala EISA, podwoiła się liczba przerw. Jednakże, aby to było możliwe, potrzebne były dwa kontrolery przerw, jeden z nich przysyłał swoje przerwanie poprzez kanał, którym był IRQ2. Oznaczało to, że faktycznie dla urządzeń w systemie dostępnych było 15 przerw. Tabela 3.2 pokazuje, jakie urządzenia korzystają zazwyczaj z poszczególnych przerw.

Tabela 3.2. *Urządzenia korzystające z przerw magistrali ISA*

IRQ	Funkcje
0	System timer — zegar systemowy
1	Keyboard controller — kontroler klawiatury
2	Second Interrupt controller — kontroler drugiego przerwania
8	Real-time clock — zegar czasu rzeczywistego
9	Network Card — karta sieciowa
10	Available — dostępne
11	SCSI Card
12	Motherboard mouse port — port myszy
13	Math coprocessor — koprocessor matematyczny
14	Primary IDE (Hard Disk Drive) controller — kontroler głównego kanału IDE
15	Secondary IDE (Hard Disk Drive) controller — drugi kontroler IDE
3	Serial port 2 and 4 (COM2; COM4) — port szeregowy drugi i czwarty
4	Serial port 1 and 3 (COM1; COM3) — port szeregowy pierwszy i trzeci
5	Sound card or parallel port 2 — karta dźwiękowa lub port równoległy drugi
6	Floppy Diskette Drive controller — kontroler stacji dyskietek
7	Parallel Port — port równoległy

Warto zauważyć, że numery przerwań opisane w tabeli 4.2 nie są ułożone po kolei. Zamiast tego ustawione są w porządku priorytetowym; te u góry tabeli mają wyższy priorytet niż te na dole. Ponieważ osiem kolejnych przerwań zostało dodanych przez mechanizm, który używa oryginalnego IRQ2, przerwania te mają wyższy priorytet niż IRQ 3 – 7. W niektórych systemach IRQ9 jest używany do zapewnienia tych samych funkcji co IRQ2 we wcześniejszej wersji magistrali. Dlatego na niektórych kartach można znaleźć to IRQ oznaczone jako 2, 9 lub też IRQ2/9.

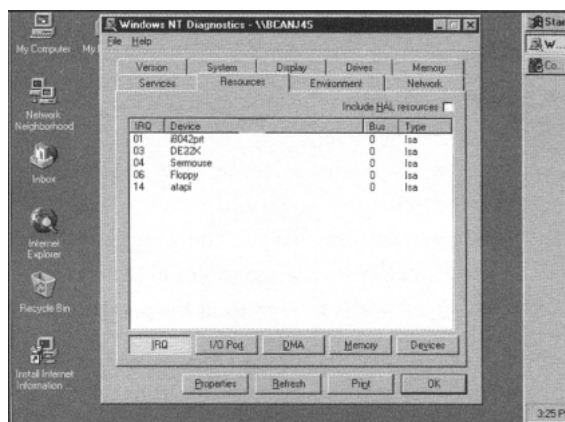
Jeśli dany komputer wykorzystuje technologię Plug and Play, może się okazać, że nie trzeba wprowadzać żadnych zmian wartości IRQ bezpośrednio na karcie sieciowej lub w systemie operacyjnym. Jeśli jednak jest inaczej, należy się upewnić (w dokumentacji karty), jakich można użyć przerwań i jak je ustawić. Przerwania zazwyczaj wybiera się, ustawiając odpowiednie zworki na karcie sieciowej.

Podstawowe porty wejścia-wyjścia

Podobnie w sytuacji, kiedy system operacyjny danego komputera nie obsługuje technologii Plug and Play, trzeba będzie ręcznie skonfigurować wartości adresu pamięci, który to adres jest wykorzystywany przez kartę sieciową do transferu danych do systemu i z powrotem. Wysyłając do procesora żądanie obsługi przerwania, karta sieciowa używa adresu pamięci zwanego podstawowym portem wejścia-wyjścia. Ponieważ wiele urządzeń używa adresów pamięci, ważne jest, aby skonfigurować każde urządzenie tak, żeby używało innego adresu pamięci; żaden transfer danych nie będzie wtedy kolidował z innymi.

W większości systemów 64 kB pamięci jest przypisywane do wykorzystania przez porty wejścia-wyjścia, a więc nie są to tak ograniczone zasoby jak w przypadku IRQ. Warto sprawdzić w dokumentacji systemu operacyjnego, jak wyświetlić zajęte obecnie adresy pamięci dla tego obszaru (64 kB). Na przykład w Microsoft Windows NT istnieje program zwany Microsoft Diagnostic (narzędzie diagnostyczne), który służy do wyświetlania różnorodnych konfiguracji sprzętowych i programowych. Rysunek 3.1 przedstawia okno, na którym widać porty wejścia-wyjścia na serwerze Windows NT. Proszę zauważyć, że na dole okna znajdują się przyciski, których należy użyć w celu obejrzenia innych związanych z urządzeniem informacji takich jak IRQ oraz alokację pamięci.

Rysunek 3.1.
Narzędzie Microsoft Diagnostic pokazuje, jak przypisane są porty wejścia i wyjścia

W dodatku niektóre urządzenia używają zasobów pamięci do tymczasowego buforowania danych. W tym celu wymagają określenia podstawowego adresu pamięci, który wskazuje na początek bufora. Dana karta sieciowa może, ale nie musi, używać pamięci RAM komputera, więc w sytuacji gdy powstaną jakieś kłopoty należy dokładnie przeczytać dokumentację.

Rozwiązywanie problemów z kartami sieciowymi

Kiedy w czasie instalacji lub wymiany karty sieciowej okazuje się, że coś nie działa tak, jak powinno, można wykonać kilka czynności umożliwiających wykrycie problemu. Przyczyną może być uszkodzona karta sieciowa, komputer, koncentrator lub kabel, który łączy kartę z koncentratorem, a także prosty problem przy zmianie konfiguracji urządzenia.

Dodając nową kartę sieciową do stacji roboczej, należy najpierw przejrzeć dokumentację dostarczoną wraz z urządzeniem, aby określić, jakich wartości należy używać dla IRQ, podstawowego portu wejścia-wyjścia itd. Trzeba również przeczytać dokumentację pozostałych urządzeń znajdujących się w systemie, ponieważ w trakcie rozwiązywania konfliktu sprzętowego może się okazać, że należy zmienić parametry innego urządzenia, a nie karty sieciowej.

Diody LED

Karty sieciowe mają zazwyczaj jedną diodę LED (dioda elektroluminescencyjna — light emitting diode) widoczną na zewnątrz komputera. Generalnie dioda taka powinna świecić, gdy karta jest w stanie komunikować się z siecią. Większość koncentratorów posiada diody określające stan każdego portu, więc dobrze jest sprawdzić za ich pomocą także koncentrator. Przyczyna może leżeć po stronie koncentratora, karty sieciowej lub także w kablu łączącym obydwa urządzenia. Oczywiście należy najpierw sprawdzić w dokumentacji karty przeznaczenie każdej z diod. Na przykład niektóre karty firmy 3Com mają jedną diodę wskazującą status połączenia. Jeśli świeci, to znaczy, że połączenie jest prawidłowe; jeśli miga, oznacza to trudności w transmisji i odbiorze (odwrotna polaryzacja). Inna dioda LED służy do określania wysyłania i odbioru danych przez kartę.

Jeśli okaże się, że występuje problem z połączeniem, trzeba spróbować go zlokalizować i określić jego przyczynę, wykonując następujące czynności:

- Sprawdzić wszystkie wtyczki, czy na pewno są wpięte w odpowiednie gniazda.
- Wypróbować inny port w koncentratorze.
- Wypróbować inny kabel, najlepiej taki, o którym wiadomo, że działa.
- Przełożyć kartę sieciową do innego slotu w komputerze.
- Zamienić kartę sieciową na taką, która działa i sprawdzić, czy problem nadal występuje.

Jeśli żadna z powyższych operacji nie rozwiąże problemu, trzeba kartę sieciową zainstalować w komputerze, w którym taki problem nie występuje. Jeżeli karta będzie działać prawidłowo, to znaczy, że problem nie jej dotyczy.

Program diagnostyczny karty sieciowej

Większość kart, nawet te oznaczone jako Plug and Play, jest sprzedawanych z dyskietką zawierającą sterowniki oraz program diagnostyczny. Często niezbędne okazuje się wystartowanie komputera w trybie MS-DOS i uruchomienie programu diagnostycznego. W praktyce niektóre karty dostarczane są także z dyskietką do uruchomienia w trybie MS-DOS. Kiedy używa się takiego programu diagnostycznego, należy się upewnić, że żaden inny sterownik nie jest załadowany, ponieważ mogłoby to wpłynąć na wyniki przeprowadzanych testów. Proszę zauważyć, że MS-DOS nie oznacza okna trybu MS-DOS w systemie Windows98 czy NT, ale oznacza uruchomienie komputera w systemie operacyjnym MS-DOS.

Rodzaje testów, które można przeprowadzić, są różne, ale prawdopodobnie wyświetlone zostanie menu, które umożliwi przeprowadzenie jednego lub równocześnie wszystkich testów, jakie udostępnia program diagnostyczny. Mogą to być testy sprawdzające sprzęt oraz testy pętli zwrotnej. Niektóre karty umożliwiają także testy echa, w którym dwie karty tego samego producenta dla celów diagnostycznych mogą wysyłać do siebie nawzajem i otrzymywać od siebie pakiety danych. Jeśli karty nie mogą przejść pozytywnie wszystkich testów udostępnionych przez producenta i jeśli jest pewne, że nie występuje żaden inny problem (np. niewłaściwy slot na magistrali systemowej), to prawdopodobnie uszkodzona jest karta sieciowa i trzeba ją wymienić.

Konflikty konfiguracyjne

Jeżeli karta przejdzie pomyślnie wszystkie testy diagnostyczne i nie ma żadnych uszkodzeń w jej fizycznych komponentach, w systemie operacyjnym czy też koncentratorze, to trzeba sprawdzić ustawienia konfiguracyjne karty. Wcześniej przedstawiono narzędzie Microsoft Diagnostic dla Windows NT, które może zostać użyte do określenia zasobów adresów pamięci, dla jakich karta została skonfigurowana. Program ten może być użyty do ustalenia, jakiego IRQ używa zainstalowana karta, oraz innych informacji konfiguracyjnych. Na rysunku 3.2 widać ten program działający w systemie Windows 98.

W dolnej części zakładki *Resources* znajduje się pole *Conflicting device list*. W tym przypadku żadne urządzenia nie są na niej wymienione. Gdyby jednak lista zawierała jakieś urządzenia, można podjąć odpowiednie kroki i przypisać inne wartości IRQ oraz adresów pamięci, żeby żadne urządzenia nie powodowały konfliktów zasobów.

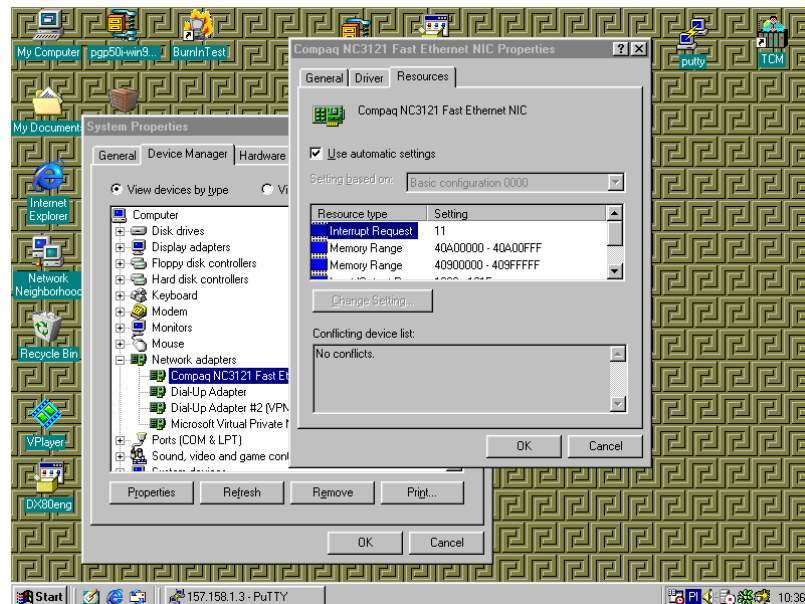
Dla użytkowników Uniksa sytuacja jest bardziej skomplikowana. W wielu przypadkach dodanie nowego sprzętu wymaga rekompilacji jądra i restartu systemu. Wiele systemów właściwie rozpoznaje sprzęt i skonfiguruje go automatycznie, ale nie zawsze tak będzie. Zależnie od wersji systemu Unix będziesz musiał sprawdzić pliki konfiguracyjne w celu określenia przerwań i adresów pamięci używanych przez dane urządzenie.

Kroki zapobiegawcze

Bieżące gromadzenie informacji systemowych dla komputerów w danej sieci może bardzo pomóc w rozwiązywaniu problemów. Na przykład arkusz, w którym znajduje się lista wszystkich węzłów sieci wraz z informacjami konfiguracyjnymi, może okazać się

Rysunek 3.2.

W systemie Windows 98 można sprawdzić, czy występują konflikty sprzętowe, przy użyciu narzędzia Microsoft Diagnostic

przydatny, kiedy trzeba będzie zmienić lub wymienić na nowszy określony komponent. Posiadanie tych informacji pozwala zaoszczędzić sporo czasu przy rozwiązywaniu problemu w momencie, kiedy ten się pojawi.

Taki rodzaj informacji może być również użyteczny podczas podejmowania decyzji o zakupie sprzętu. Na przykład, jeśli wiadomo, ile magistrali ISA i PCI dostępnych jest w danej stacji roboczej i które z nich są już zajęte, to nie popełni się błędu polegającego na zakupie karty przeznaczonej dla magistrali ISA, na którą już nie ma miejsca, bo wszystkie sloty ISA są już zajęte.